

(természetesen az oldalszámot szintén feljegyezve, mintegy felkészülve ezzel az igényes adatgyűjtésre is), vagy az e célból felkért szakemberekkel, nem egy esetben író-olvasó találkozó keretében. Magam is gyakorta vagyok szaktanácsadó ilyen esetekben, s számomra is gyönyörűség az ifjú olvasók által felfedezett és összegyűjtött sok szép gondolat vagy mondás meghallgatása.

A felnőttek olvasóvá nevelése

A járási könyvtárral kialakított sokoldalú kapcsolatunknak mind eredményesebb területévé válik a felnőtt, levelező hallgatók olvasóvá nevelése. Csaknem egy éve minden hétfőn azonos időpontban a könyvtár olvasótermében könyvismertetéssel egybekötött korrepetálást tartunk.

A gyakorlat azt bizonyítja, hogy az egyébként művelődni akaró (éppen ezért felnőttként is iskolába járó) embereket is hozzá kell segíteni ahhoz, hogy alkalmazni és használni tudják az önművelés e nagyszerű lehetőségét, legyen könyvtárismeretük és szerszámmá válják kezükben a könyv. A tapasztalatok szerint egyre otthonosabban érzik magukat a könyvtárban felnőtt tanulóink, akik nemcsak beiratkoznak oda, hanem valamennyien rendszeres kölcsönzőkké is válnak. Az olvasótermi tájékoztató szolgálatot pedig csaknem valamennyi tárgykörben igénybe veszik. Számukra tehát így válik a könyvtár műhelyé.

Összegezve a tapasztalatokat, bátran elmondhatom, hogy távol az ország szívéből, túl a vidéki városok vonzáskörén is, a közös kezdeményezés hasznos eredményeket hozott és a kölcsönös kapcsolatban egyaránt nyert az iskola és a könyvtár.

Dr. Gyarmathy Zsigmond

Gyermekkönyvtáros továbbképző tanfolyam

A gyermekkönyvtárak jelentősége körünkben rohamosan növekszik. A 6—14 éves kor nemcsak a felnőtt társadalom olvasási kultúrájának fejlődése szempontjából alapozó jelentőségű, hanem azért is, mivel a nevelői ráhatások teljes rendszere ekkor alapozza meg a későbbi személyiséget, a társadalmi munkamegosztásba való beilleszkedést, s elősegíti a pályaválasztás eldöntéséhez a hajlamok és az érdeklődés kirajzolását.

A gyermekkönyvtáraknak és különösen a könyvtárosoknak növekedik a szerepük a nevelésben. Csupán két fontos tényező kiragadásával is bizonyítható ez az állítás: a közoktatás fokozatosan, következetesen halad előre az önálló ismeretszerzés módszereinek bevezetésében; mind jobban szerveződik az ún. „hátrányos helyzetű” tanulók segítése képességeik kibontakoztatásában és ezzel továbbtanulásukban. Mindkét vonatkozásban fontos feladatok várnak a könyvtárakra.

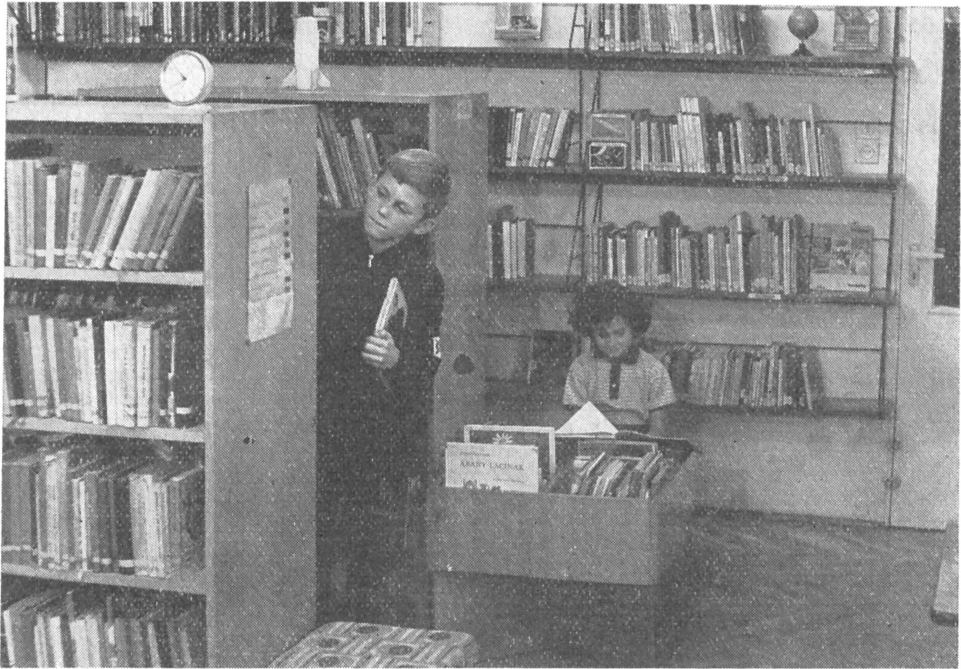
A követelményekhez képest elmaradott gyermekkönyvtárügy fejlesztése tehát nemcsak a könyvtárpolitikának, hanem a közoktatás- és neveléspolitikának is egyik igen fontos problémája, amely sürgeti a megoldást.

Saját portánkon belül maradván önkritikusan meg kell állapítanunk, hogy a jelenleg már működő gyermekkönyvtárak és önálló gyermekrészelek könyvtárosait

— kevés kivétellel — eddig sem a könyvtárosi alapképzettség megszerzése (a felső- és középszintű szakképzést egyaránt elmarasztalva), sem a továbbképzés során nem készítettük fel kellően erre a sokoldalú, felelősségteljes és magas színvonalú ismereteket igénylő munkára.

A gyermekkönyvtárak szerepe és főleg tevékenységének határfoka az intézményes és családi nevelés rendszerében jórészt a gyermekkönyvtárosok személyiségén, felkészültségén múlik. Ennek felismerése tette szükségessé, és a Művelődésügyi Minisztérium költségvetési támogatása tette lehetővé, hogy 1970-ben a Könyvtártudományi és Módszertani Központ országosan meghirdesse az első magas színvonalú egyéves gyermekkönyvtáros továbbképző tanfolyamot azok számára, akik már — legalább középszinten — könyvtárosi szakképzettséggel rendelkeznek.

A továbbképző tanfolyam legfőbb célkitűzése, hogy a gyermekkönyvtárosok elsajátítsák mindazokat a fejlődés- és olvasáslélektani, pedagógiai, szociológiai, gyermekirodalmi ismereteket, amelyeknek birtokában felkészülten foglalkozhatnak majd ezzel a nagyon fogékony, és bonyolult tulajdonságokkal rendelkező korosztállyal; ismerrjék a közoktatás és köznevelés korszerű irányzatait, és hatékonyan tudjanak bekapcsolódni sajátos

A Veszprémi Járási Könyvtár (Balatonalmádi) gyermekrészlege (Takács Imre felv.)

könyvtári eszközeikkel az intézményes és családi nevelés rendszerébe.

A tanfolyamot az ismertetett célokhoz igazodva készítettük elő és szerveztük meg. Tartalmilag három részre tagoltuk:

— pszichológiai, pedagógiai, szociológiai ismeretek;

— a gyermekirodalomra vonatkozó ismeretek;

— a gyermekkönyvtári munka sajátos módszerei.

Az előkészítés során az egyes témák legjobb ismerőivel a könyvtári munka nézőpontjából dolgoztattuk ki a rokon-tudományok ismeretanyagát. Előadók-ként olyan szakembereket kértünk fel, akik az adott tudományok korszerű problematikájának feltárásával képesek megvilágítani a gyermekkönyvtárosok számára a helyes utat, amelyen eljuthatnak a tőlük társadalmilag elvárt funkciók teljesítéséhez.

E korszerű gyermekkönyvtári funkciók ellátásához kezdeményezett, a hazai és nemzetközi gyakorlatban eredményesnek ítélt munkamódszerek széles áttekintésével zárjuk a tanfolyam „tananyagát”.

Az előadásokon és a szakirodalom útján szerzett új ismereteket a tanfolyam hallgatói konzultációkon és szemináriumokon vetik össze eddigi gyakorlatukkal, tapasztalataikkal.

Az egyéves tanfolyam levelező jellegű, a részvétel ingyenes. Havonta 3 egésznapos konferencia formájában szerveztük meg. A hallgatók a tanfolyam három részéből külön-külön vizsgáznak és egy szabadon választott témából a tanfolyam végéig szakdolgozatot készítenek. A vizsgák eredménye és a szakdolgozat minősítése alapján bizonyítványt kapnak.

A meghirdetett tanfolyam iránt ország-szerte igen nagy volt az érdeklődés. A megyei, városi, illetve járási könyvtárak készséggel vállalták az áldozatot, amely egyrészt a tanfolyamra jelentkezett gyermekkönyvtárosok kiküldetési költségeinek fedezését jelenti, másrészt azt, hogy a tanfolyamon részt vevő munkatársak munkaidő kiesését pótolni kell.

A tanfolyam 49 hallgatóval indult. Sok jelentkezőt azért kellett elutasítanunk, mert még nem rendelkeztek könyvtárosi szakképesítéssel. Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy a hallgatók komoly tanulni akarással jöttek a tanfolyamra, attól sokat várnak és ha ebben nem csatlódnak — mi rajta leszünk, hogy a kezdeti magas színvonalat végig megtartsuk —, akkor a követelményektől sem riadnak vissza, és sikerrel helyt állnak majd nemcsak a vizsgákon, hanem ami ennél fontosabb, későbbi munkájukban is.

Vadász Ferencné